

Op Koers

0-nummer - maart 2006

In dit nummer

Verslag van de RWS- workshop Koers op 15 maart

Directeuren en andere leidinggevenden zochten elkaar op om oplossingen te vinden voor het probleem dat WB21, de KRW en de VHR in de praktijk nog onvoldoende op elkaar aansluiten. Een verslag en twee interviews.

Initiatieven op internationaal niveau

RWS versterkt zijn inzet in de internationale KRW-arena.

Planning vaststellen van doelen en opgaven rijkswateren

Wat staat de regiodirecties dit jaar nog te doen om in de pas te blijven?

Inhoud en organisatie van de volgende nieuwsflits

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Rijkswaterstaat

Nieuwsflits Op Koers, een nieuw communicatiemiddel

De hoofddoelstellingen van het nationale waterbeleid komen tot uiting in de drie programma's Waterbeleid voor de 21e eeuw (WB21), Kaderrichtlijn Water en de Vogel- en Habitatrichtlijn. Waterbeheerders op alle niveaus hebben er in hun dagelijkse praktijk mee te maken. Zij staan voor inspanningen op het gebied van een veilige leefomgeving, een goede kwaliteit van het milieu en het herstel of in stand houden van een ecologisch goed functionerend watersysteem. Omdat de drie programma's elk op zich complex zijn en bij voorkeur in onderlinge samenhang worden uitgevoerd, is binnen Rijkswaterstaat een adequate uitwisseling van kennis en informatie noodzakelijk. Deze Nieuwsflits helpt daarbij. Acht maal per jaar staat dit platform ter beschikking van iedereen die vanuit de verschillende onderdelen van Rijkswaterstaat over de voortgang van de drie grote programma's informatie heeft die ook voor anderen relevant is.

De redactie

Wereld Waterdag

Vandaag, 22 maart 2006, is het Wereld Waterdag, een dag waarop wereldwijd aandacht wordt besteed aan water, dit 'wonder van de natuur', dat al het leven op aarde mogelijk maakt. Voor miljoenen mensen op deze wereld is water, of juist het gebrek aan schoon water, echter nog een bron van soms dodelijke ziektes. Voor hen is Wereld Waterdag geen dag om te vieren. Kunnen beschikken over voldoende en schoon water is een mensenrecht. Overheden hebben de verantwoordelijkheid om daarvoor zorg te dragen. Juist daarom komt op Wereld Waterdag het 0-nummer van de digitale nieuwsflits Op Koers uit. Informatie en kennis delen is immers één van de belangrijkste pijlers van het waterbeleid.

Initiatiefnemer André van Bennekom doet de aftrap

Workshop Koers:

'Het is de hoogste tijd'

Rijkswaterstaat moet voor een adequate uitvoering van zijn waterbeheerstaken met spoed drie vraagstukken oplossen:

- Hoe is de keuze voor één corporate, nationaal opererende organisatie effectief te combineren met de regionale activiteiten van Rijkswaterstaat?
- Kunnen de drie programma's WB21, KRW en VHR alleen maar integraal worden aangepakt of kunnen prioriteiten worden gesteld?
- Is RWS qua interne organisatie voldoende toegerust voor de uitvoering van de drie programma's?

Deze kwesties kwamen naar boven tijdens verkennende gesprekken die aan de workshop Koers vooraf gingen. Initiatiefnemer André van Bennekom (HID RIZA) had een duidelijk doel met deze werkbijeenkomst: 'Een gedeeld beeld zien te krijgen van wat Rijkswaterstaat te doen staat, willen we onze rol goed spelen in de ingewikkelde samenloop van die drie parallelle processen WB21, KRW en VHR.'

Die behoefte aan 'delen' bleek tijdens de workshop duidelijk aanwezig bij de ruim dertig deelnemende directeuren en andere leidinggevenden van regionale en specialistische diensten.

Meer kaders

Uit de discussies en informele gesprekken komt het volgende beeld naar voren: de waterdirecteuren verkeren in een spanningsveld tussen zelf willen sturen en gestuurd willen worden. Zelf kunnen sturen en daarvoor voldoende ruimte hebben is eigenlijk nodig om gebiedsgericht in het overleg met de regionale partners goed mee te kunnen spelen. Maar het besluit van RWS voortaan een corporate lijn te volgen, heeft kopschuw gemaakt, temeer omdat niet duidelijk is wat die lijn dan wel is. Dit probleem raakt de organisatie van de communicatielijnen binnen RWS: regiodirecteuren zouden graag meer en duidelijker kaders zien, bijvoorbeeld voor de RWS-koers in de Regionaal Bestuurlijke Overleggen (RBO's). Tegelijkertijd blijkt ook dat zij soms niet goed op de hoogte zijn van zaken die door de Staf DG al wél fors in gang zijn gezet, zoals het formuleren van een RWS-standpunt over Natura 2000.

Natuurtaken

Een ander probleem is dat de beheerders van rijkswateren ineens weer volop met natuurtaken te maken hebben, nadat zij zich

jarenlang moesten terugtrekken op kerntaken, waarbij de verantwoordelijkheid voor natuur nadrukkelijker aan LNV werd gelaten.

De KRW vraagt om ecologische doelen; de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet confronteren waterbeheerders tegelijkertijd met de natuurdoelstellingen van LNV. Deze omslag komt des te harder aan doordat de vaststelling van doelen vanuit de VHR een stuk voorloopt op die van de KRW en het uitvoeringsprogramma van WB21. Ook de procesgang van de VHR is veel centralistischer geweest en verschilt daardoor sterk van de KRW-praktijk die vooral van onderop werkt.

Markante uitspraken

Van tijd tot tijd wordt tijdens de bijeenkomst bij het uitwisselen van ideeën en gevoelens, een uitspraak gedaan die breed weerklank vindt.

Sjaak de Wit (RWS RDII): 'Vanuit het water systeem heeft het weinig zin om over hiërarchie te praten. Zowel qua doelen als qua maatregelen moet je als watersysteembeheerder álle facetten tegelijkertijd in je plannen meenemen. Dat is handig voor jezelf, maar ook voor het publiek, want dat snapt er anders helemaal niets meer van. Ik vind dus dat je niet kunt spreken van een keuzedilemma: WB21 gaat niet vóór de VHR, maar ik wil regionaal ook geen VHR-doelen vaststellen als ik niet tegelijkertijd al weet waar ik met de KRW en WB21 wil uitkomen.' Deze gedachte leidt na discussie tot een krachtig pleidooi voor het afremmen van LNV en het versnellen van het werkproces binnen Rijkswaterstaat. Dat zou dan moeten leiden tot het gelijktijdig vaststellen van de hoofdlijnen van de verschillende programma's, zowel qua inhoud als tijdspad.

Arjen Bosch, RWS Noord-Nederland: 'Wij zitten als waterdirecteuren niet goed in het spel. Het gehannes met de statustoewijzing van de Waddenzee is daarvan een goed voorbeeld. Onze keuze voor de status *natuurlijk water* was weliswaar gebaseerd op goede gronden, maar puur vanachter het bureau bepaald. Daar vielen verschillende partijen in de regio overheen. De actie die daaruit ontstond, kwam zo ongeveer via de media bij de staatssecretaris en de Tweede Kamer terecht. Dat zou anders zijn verlopen als onze regionale dienst beter had gecommuniceerd in de regio; een gevolg van onduidelijkheid over onze rol en gebrek aan kaders. Nu hebben we regelmatig overleg met andere

Het onderwerp integrale aanpak brengt alle deelnemers op de punt van hun stoel

Ideën uitwisselen in een van de themagroepen

waterbeheerders en stakeholders. Maar de behoefte aan landelijke beleidskaders blijft.'

Het onderwerp *landelijke kaders* wordt op meerdere plaatsen bediscussieerd. Een samenvatting: 'We mogen als regiodirecteuren niet blijven afwachten. Dat kan ook niet, want het is de hoogste tijd om met het oog op de Decemhernota 2006 de doelen en maatregelen in beeld te brengen. Bovendien heeft DGW er baat bij dat vanuit het agentschap RWS van onderop uit de beheerpraktijk een zekere voeding komt. Zolang dat niet het geval is, is er dus verlegenheid aan twee kanten. Het is duidelijk dat de dialoog tussen regionale uitvoering en het kaderstellende beleids-DG moet worden geïntensiveerd. Wij kunnen onze verantwoordelijkheid nemen en er een begin mee maken. Als wij als waterdirecteuren voor onze regio's kunnen verwoorden wat realistische en haalbare maatregelen zouden kunnen zijn, wordt het op landelijk niveau mogelijk om goed onderbouwd het gesprek aan te gaan met LNV en over het hele netwerk van rijkswateren kaders te stellen die alle drie de programma's accommoderen.'

Regio versus rijksniveau

Enkele directeuren wijzen erop dat Rijkswaterstaat geen invloed heeft op de belangrijkste bronnen van verontreiniging: de landbouw, de vrachten stoffen die met het rivierwater over de grens komen en de uitspoeling van vreemde stoffen uit bouwmetalen. De algemene opinie is dat dit geen reden kan zijn om de eigen bijdrage te bagatelliseren. 'Wat wij signaleren als probleem dat buiten onze controle ligt, moet we consequent opstoten naar de agenda's van Haagse beleidsregionen.'

Theo Aarsen (RWS Noord-Holland): 'Maar dan zou het wel mooi zijn als op interdepartementaal niveau wat meer eenheid zou blijken. Wij kunnen wel vragen om landelijke kaders, maar zolang die landelijke beleidskaders niet het product zijn van integraal werken van VenW, LNV en andere departementen, blijft integraal werken in de regio moeizaam. Dus daar moeten de betrokken departementen maar eens aan beginnen.' En in het verlengde van deze uitspraak: 'Het ware te wensen dat de LNV-regiodirecteuren ook dit soort onderling beraad zouden hebben, zodat ook de centrale Directie Natuur van LNV sterkere signalen

zou krijgen over wat vanuit een integrale en gebiedsgerichte benadering nodig is.'

Het vervolg

Het algemeen gevoel onder de waterdirecteuren is dat de workshop Koers best tweemaal per jaar mag plaatsvinden, maar ook dat het daarbij niet mag blijven. Zo is de aanbeveling gedaan om voortaan de drie grote 'watersporen' geïntegreerd op de agenda te plaatsen van de bijeenkomsten van de 'Vorbereidingsgroep Nat'. Hetzelfde is voorgesteld voor de bijeenkomsten van het Utrechtberaad (het reguliere overleg van regionale diensten van RWS voor KRW en WB21).

De waterdirecteuren Theo Aarsen en Arjen Bosch zullen namens hun collegae het overleg over nader te nemen stappen voortzetten met André van Bennekom en vertegenwoordigers van de Staf DG. Voorlopig richtpunt is 6 april, de dag waarop staatssecretaris Schultz van Haegen overleg heeft met haar collega Veerman van LNV. Dan staan de integrale benadering van de drie programma's en de consequenties van de Natura 2000-doelen op de agenda. De Natura 2000-doelen lijken vooral voor de Zeeuwse deltawateren tot kostbare maatregelen te leiden. Er zal een keuze moeten worden gemaakt tussen aanpassing of verlaging van de doelen (in afstemming met de EU-commissie) of meer budget voor die maatregelen.

Initiatiefnemer André van Bennekom is tevreden over deze eerste Koersworkshop. 'Ik heb de indruk dat er wel een gevoelige snaar is geraakt. We moeten beter gaan afstemmen tussen wat in Den Haag en wat in de regio gebeurt. Dat is heel duidelijk gebleken. Die te schrale communicatie binnen RWS is momenteel onze achilleshiel. Er is behoefte aan meer coördinatie en aansturing. Ik zie daar ook wel mogelijkheden voor, sterker: we zijn er al mee bezig. Ander punt is het versterken van de coherentie en coördinatie in de aansturing. Ook daar zijn we al mee bezig via de pas opgerichte stuurgroep. Dit raakt alle niveaus: staf DG, HID's en directeuren. Integratie moet zich op alle niveaus tegelijkertijd voltrekken, met een goede uitwisseling tussen de verschillende niveaus.'

Interview met workshopdeelnemer Willem-Jan Goossen:

'RWS in de regio is relatief stil'

Willem-Jan Goossen, afkomstig van DGW, is een van de adjunct-coördinatoren van het Coördinatiebureau Stroomgebieden Nederland. Hij kent de drie beleidsprogramma's goed en kan tevens van enig afstand de rol van RWS in het geheel beschouwen. Goossen beaamt dat er op landelijk niveau meer gebeurt dan waar de regio weet van heeft. Hij vindt de belangrijkste oogst van de dag, dat een groot deel van de regionale waterdirecteuren en kopstukken van specialistische diensten en de beleids-DG's bij elkaar zitten om de knelpunten eens te bespreken. Goossen: 'Achteraf gezien had dit veel eerder moeten gebeuren. De drie sporen lopen te veel apart, maar ja, het belangrijkste is dat het nu dan toch wordt opgepakt. Ook een belangrijk onderwerp is: weet je van elkaar wie wat doet? Neem de ontwikkelingen rond de VHR, die zijn vanuit de SDG wel behoorlijk gevoed, maar ik heb de indruk dat de verschillende waterdirecteuren daar te weinig weet van hebben. Dat is zorgelijk. Dan ontstaat het risico dat wat de waterdirecteuren in de regio en de Staf DG zeggen niet met elkaar in overeenstemming is. Die kloof is ongewenst, want de waterdirecteuren moeten wel van de hoed en de rand weten. Ook zij moeten immers andere partijen in de regio voor het RWS-standpunt kunnen winnen.'

Instandhoudingsdoelen

Het is Goossen opgevallen dat ook de waterschappen behoorlijk te hoop lopen tegen de instandhoudingsdoelstellingen voor hun waterrijke gebieden. 'Tegelijkertijd viel het me in het laatste regionale bestuurlijke overleg waar ik bij zat op dat de RWS-vertegenwoordigers relatief stil zijn als de Vogel- en Habitatrichtlijn aan de orde komt. Je zou als waterbeheerders gezamenlijk dat moment kunnen benutten om uiting te geven aan je onvrede. Mogelijk weten de regionale waterdirecteuren niet goed wat Den Haag van hen vraagt. Dat kan de ietwat afwachtende houding verklaren. Mogelijk staat die houding niet los van de recente reorganisatie bij RWS. De onduidelijkheden over de rolverdeling, en de centrale keuze voor 'corporate' werken misschien ook een wat afwachtende houding in de hand. Ik kan me voorstellen dat je dan voorzichtiger bent en dat je ervoor waakt duidelijke uitspraken te doen over bijvoorbeeld de VHR.'

Geen tijd voor adempauze

Over de KRW merkt Goossen op: 'Een paar jaar geleden hadden we in het Nederlandse

waterbeleid hele mooie verre doelen en de vraag was altijd: hoe ambitieus willen we aan die doelen werken? De KRW heeft hierin een enorme omslag bewerkstelligd, want nu is het niet meer zozeer de vraag welke ambitie je vrijwillig wilt realiseren, maar meer: hoe haal ik in ieder geval wat ik minimaal moet doen? Dat alleen al blijkt een grote opgave. Die vraag is nadrukkelijk iets waarvoor de betreffende RD-directeur aan de lat staat.' Goossen denkt dat de waterdirecteuren zich snel aan het realiseren zijn hoe breed de opgave is. 'En net op tijd, want er moet zo verschrikkelijk veel gebeuren. Er is geen tijd voor een adempauze.' Hij signaleert dat je het agentschap RWS in de communicatie over de KRW nauwelijks tegenkomt. 'De rol van Rijkswaterstaat is impliciet, maar daardoor niet altijd even helder. RWS zit bijvoorbeeld in de Regionale Bestuurlijke Overleggen (RBO's), maar als rijkspartij ben je een van de velen. In die positie schuif je bij zeven RBO's aan, terwijl je uiteindelijk één organisatie bent die sterker corporate wil optreden. Dat vereist extra inzet in communicatie en pro-actief optreden.' Een van de punten van Goossen is dat in de programma's veel themagroepen worden geleid door trekkers die deel uitmaken van een specialistische dienst. 'De vraag is dan: koppel je wel altijd voldoende effectief terug naar de regionale diensten? Zij hebben vaak de gebiedskennis voor het hoofdwatersysteem. Bovendien kan die afstemming ook leiden tot een beter opereren van de RD's in de RBO's.'

Goede niveau

Volgens Willem-Jan Goossen is de Koersbijeenkomst noodzakelijk geweest om iedereen van extra informatie te voorzien en de klokken gelijk te zetten. 'Een echte nieuwe koers is hier niet uitgezet – die ligt trouwens al voor een aanzienlijk deel politiek vast –, maar de vraag is meer of iedereen de afspraken die al zijn gemaakt voldoende concreet op zijn netvlies heeft gekregen. De volgende stap binnen RWS moet zijn zich verder te informeren over de opgaven die er liggen voor de komende twee á drie jaar. Het is goed om hieraan een follow up te geven en in bestaande overlegsituaties de integrale thematiek op de agenda te zetten. De discussie moet worden gevoerd op dat belangrijke niveau dat direct onder het beleid zit en de uitvoering aanstuurt. Dat niveau moet de zaken oppikken waar het echt om gaat. Want elk van de drie processen is zo complex dat je daarin helemaal kopje onder kunt gaan.'

Ook afstemming bij droog is noodzakelijk

Niet alleen bij het waterbeleid is meer samenwerking en afstemming nodig: voor de VHR is ook de droge kant van Rijkswaterstaat van belang. Bij groot onderhoud, en aanleg van wegen en spitsstroken zal aan de natuurwetgeving moeten worden voldaan. Daarbij is constructief contact met de beheerders van droge VHR-gebieden nodig. Ron Bosman: 'Het is niet de bedoeling om de weg op slot te zetten. Het corporate project wil de initiatiefnemers en RD's juist ondersteunen om het werk zo vlot en goed mogelijk te laten verlopen. Overleg met het bevoegd gezag (veelal de provincie) is noodzakelijk om op tijd de benodigde vergunningen en ontheffingen te krijgen. Daar kan het VHR-project bij helpen.'

Meer informatie:

f.wagemaker@riza.rws.minvenw.nl
r.bosman@rikz.rws.minvenw.nl

Interview met Ron Bosman (VHR-project) en Fred Wagemaker (KRW-proces)

'Logisch dat we samenwerken en afstemmen'

Zowel de Vogel- en Habitatrichtlijnen als de Kaderrichtlijn Water vragen van de beheerder een goede kwaliteit van het milieu en een beheer dat is gericht op het herstellen of in stand houden van bepaalde levensgemeenschappen. Logisch dus dat er afstemming plaats zal moeten vinden, zodat de eisen uit de verschillende richtlijnen elkaar niet gaan tegenwerken. Bosman en Wagemaker zijn het er dan ook over eens, dat beide projecten moeten samenwerken.

Nederland heeft een actieve bijdrage geleverd aan het opstellen van Europese richtlijnen, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijnen (VHR) en de Kaderrichtlijn Water (KRW). Nu die Europese regels van kracht zijn, moet ook ons land hieraan voldoen. Hoewel de eisen uit verschillende richtlijnen komen, leidt dit niet tot verandering van de integrale visie en aanpak van het waterbeheer. Het waterbeleid van Rijkswaterstaat loopt langs drie sporen die bij de uitvoering van het beheer onvermijdelijk samenkomen. Ze zijn terug te vinden in de uitvoeringsprogramma's: Waterbeleid voor de 21^e eeuw (WB21), KRW en VHR. Om een optimale afstemming te bereiken in de planprocessen, het formuleren van doelen en het afwegen van maatregelen, is een kernteam gevormd. Dit kernteam bestaat uit Ron Bosman (RWS RIKZ, projectleider VHR), Fred Wagemaker (RWS RIZA, projectleider KRW), Arnold Hebbink (RWS RIZA, WB21) en Carol van Raalten (SDG).

Eén integraal beheerplan

'Uiteraard heeft ieder programma zijn eigen termijnen, producten en specifieke eisen. Daarom is afstemming van deze drie grote programma's het hoofddoel van het kernteam', zegt Ron Bosman. 'Wij geven aan hoe regionale beheerplannen er op hoofdlijnen uit moeten gaan zien. VHR en KRW krijgen daarin elk een specifieke plek, maar uiteindelijk moet er één integraal beheerplan komen.' Fred Wagemaker is het met Bosman eens. 'Er is continu veel energie nodig om die gescheiden beleidsporen op elkaar af te stemmen. Het voordeel van het bereiken van een brede doelgroep binnen RWS is dat de onderlinge kennisuitwisseling en afstemming op het uitvoeringsniveau worden gebracht.' De doelgroep bestaat uit direct betrokkenen bij planverkenningen en bij het waterkwaliteitsbeheer. De centrale communicatie vanuit de KRW is vooral gericht

op de burger, via de campagne Nederland leeft met water.

Voorbeeld Tweede Maasvlakte

De logische wens tot afstemming blijkt in de praktijk soms lastig waar te maken, want elk project heeft zijn eigen dynamiek. De te nemen beheermaatregelen moeten zowel passen in de richtlijnen van waterkwaliteit (KRW) als van natuurkwaliteit (VHR). Daarnaast spelen andere aspecten een rol, zoals scheepvaart, recreatie en veiligheid. Daarom is er behoefte aan meer afstemming met de WB21-collega's, die vaak verbonden zijn aan een projectdirectie. Een voorbeeld is het project 'Aanleg van een Tweede Maasvlakte' aan de kust bij Voorne-Putten. Dit project wordt mede in opdracht van het rijk uitgevoerd. Uiteraard moet op een adequate manier rekening worden gehouden met de VHR-richtlijnen, want het is beschermd natuurgebied. Die afstemming wordt belangrijk, nu we in het stadium van verkennen en afwegen van concrete maatregelen komen. Dit geldt zowel binnen Rijkswaterstaat als voor de externe partijen die door beheermaatregelen van RWS worden geraakt. Of, in de woorden van Fred Wagemaker: 'Het echte werk gaat nu beginnen.'

Organisatie internationale inzet RWS Rijkswaterstaat voert niet zelf het internationale overleg rond de implementatie van de KRW. Dat doet DGW namens Nederland. Voorafgaand aan internationale besprekingen bepaalt DGW de Nederlandse positie veelal via vooroverleggen met betrokkenen. Hieraan levert RWS input, maar dit kan nog veel meer gestructureerd en effectiever gebeuren. In veel gevallen schakelt DGW RWS-medewerkers in bij het internationale overleg. Rijkswaterstaat is daardoor goed op de hoogte van wat internationaal speelt. Gezien het grote aantal internationale overleggen rond de KRW is dit een niet te onderschatten voordeel.

Versterking internationale inzet RWS voor KRW

Rijkswaterstaat heeft het buitenland nodig om de KRW-doelen te halen en een goede waterkwaliteit te bereiken in zijn wateren. Bovenstreams zijn beleid en maatregelen nodig om de kwaliteit te verbeteren, eventueel ondersteund door regelgeving uit Brussel. Aan de andere kant wil RWS vanuit het buitenland geen verplichtingen opgelegd krijgen waaraan slechts met grote moeite is te voldoen. Genoeg redenen om de internationale inzet van RWS rond de KRW goed te organiseren.

Afgelopen maanden is bekeken hoe de inzet van RWS bij de internationale KRW-overleggen is geregeld en zijn acties in gang gezet om deze inzet te optimaliseren. Een werkdocument beschrijft de inbreng van RWS in de internationale overleggen zowel op EU-niveau als binnen de internationale stroomgebieden van Rijn, Maas, Schelde en Eems. De inbreng is groot en geschiedt vooral in opdracht van het Directoraat-Generaal Water. Hierdoor is RWS goed op de hoogte van de internationale ontwikkelingen.

Borging RWS-belangen

Toch is op de hoogte zijn niet genoeg voor een optimale borging van de RWS-belangen. Hiervoor moeten de internationale ontwikkelingen óók blijvend met de RWS-uitvoeringsbril op worden gevolgd. Volgen betekent: signaleren, agenderen en informeren. Signaleren wat er internationaal speelt, beoordelen of dit RWS raakt en eventueel actie ondernemen; zeker stellen dat de voor RWS relevante punten ook internationaal geagendeerd zijn; en de RWS-achterban informeren over de internationale ontwikkelingen.

In elk van de vier internationale stroomgebieden vindt overleg plaats over de implementatie van de KRW. Daarnaast speelt er veel op EU-niveau, waar de kaders van de richtlijn worden verfijnd en waar wordt gewerkt aan dochtterrichtlijnen.

Voor de Noordzee zijn alle stroomgebieden relevant, plus de EU- regelgeving en OSPAR (de Noordoost-Atlantische organisatie voor de bescherming van het mariene milieu).

Rijkswaterstaat is goed vertegenwoordigd in de internationale overlegfora van de stroomgebieden Eems, Schelde en Maas en in het mariene overleg. Dat geldt zowel voor de regionale als de specialistische diensten.

Ook in het overleg over het Rijnstroomgebied en bij de EU is RWS goed vertegenwoordigd, maar de koppeling met de nationale KRW-

implementatie laat nog te wensen over. Daarom wordt deze koppeling nu versterkt. Dat gebeurt door RWS-medewerkers die betrokken zijn bij de KRW- implementatie aan te laten haken bij de internationale EU- en Rijnoverleggen. Dit is erg belangrijk, want de Rijn als groot stroomgebied heeft vaak een voorbeeldrol voor de andere stroomgebieden. Het belang van de aanwezigheid bij de EU, waar afspraken worden gemaakt die variëren van vrijblijvend tot wettelijk bindend, spreekt voor zich. Dit aanhaken bij de internationale ontwikkelingen is voor de betrokken RWS-medewerkers een taak die vaak boven op hun toch al volle takenpakket komt. Het is daarom spannend om te kijken of deze werkwijze succesvol is.

De VHR is minder internationaal verweven, maar het project Implementatie Natuurwetgeving RWS is niettemin in het buitenland op zoek naar ervaringen van beheerders daar. De kennis van hoe landen als Duitsland, Engeland en Frankrijk de natuurwetgeving implementeren, geven het RWS-standpunt in de discussie met LNV een stevigere basis.

Meer informatie:

RWS RIZA, Boris Teunis,
telefoon (0320) 29 83 14
b.teunis@riza.rws.minvenw.nl

Spoorboekje KRW en VHR

Rijkswaterstaat voert diverse activiteiten uit om de Europese Kaderrichtlijn Water en Natura 2000 te implementeren. Het doel is een effectief en uitvoerbaar Stroomgebiedbeheersplan in 2009. De discussie daarover neemt nog enkele jaren in beslag, maar kent wel een stapsgewijze, trechterende besluitvorming op landelijk en regionaal niveau via de jaarlijkse

Decembernota's. Voor Natura 2000 is de centrale agenda van LNV maatgevend. Een gedegen, onderling afgestemde voorbereiding en bijdrage aan deze landelijke processen zijn belangrijk voor RWS. Daarom werkt RWS corporate aan een compilatienota, die is bedoeld ter voorbereiding van de Decembernota 2006.

	Belangrijke momenten vanuit de Kaderrichtlijn Water	Belangrijke momenten vanuit Natura 2000
26 januari	vaststellen aansturing werkproces en installatie stuurgroep	commentaar op landelijke instandhoudingsdoelen en aanlevering maatregelen ten behoeve van strategische MKBA
15 maart	workshop KOERS met de waterdirecteuren van RWS (VBG-Nat)	
medio april	eerste levering – in de vorm van de compilatienota – van te verkennen maatregelen en doelen vanuit RWS voor de landelijke maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA)	bestuurlijk besluit landelijke doelen en aankondiging 1e tranche aanwijzingsbesluiten
mei		brief naar TK inzake landelijke doelen en 1e tranche gebiedsdoelen, afweging maatregelen voor doelrealisatie
medio juni	bestuurlijke goedkeuring definitieve levering voor de landelijke MKBA	1e tranchegebiedsdoelen in de inspraak
medio augustus	RWS-voorstellen aan DGW voor Herstel- en Inrichtingsprogramma 2007-2010 en 2011-2015	afstemming KRW- en VHR-doelen
medio oktober	bestuurlijke reactie op ontwerpnota 2006	2e tranche gebiedsdoelen in de inspraak

Inhoud en organisatie volgende nieuwsflits

Achtergrond

Deze nieuwsflits OP KOERS ondersteunt de implementatie van het Waterbeleid voor de 21^e eeuw, de Kaderrichtlijn Water en de Vogel- en Habitatrichtlijn. Voor de Vogel- en Habitatrichtlijn (in de uitvoeringspraktijk ook wel 'natuurwetgeving' genoemd) bestond er al een digitale interne RWS nieuwsflits, maar voor de Kaderrichtlijn Water en Waterbeleid 21^e eeuw nog niet.

Opdrachtgever

Het kernteam, dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van het werkprogramma 'implementatie KRW binnen RWS', heeft ervoor gekozen om informatie uit de drie programma's voortaan geïntegreerd aan te bieden aan alle natte RWS-ambassadeurs. Vandaar de opdracht tot het maken van een nieuwsbrief, als middel om informatie over de drie programma's binnen de hele RWS-organisatie te verspreiden.

Lezers én schrijvers

Managers, projectleiders, projectuitvoerders, onderzoekers, vergunningverleners en handhavers werkzaam binnen de 'natte' Rijkswaterstaat vormen niet alleen de doelgroep van de nieuwsflits, maar

zijn zelf ook de makers van de inhoud. Zij moeten zorgen voor het nieuws vanuit de (regionale) werkgroepen en projecten. De redactie van deze nieuwsflits ondersteunt hen daarin door het afnemen van interviews en het verzamelen van korte berichten. Verspreiding van de nieuwsflits gaat digitaal, begint bij het Utrechtberaad van RWS en gaat verder als een lopend vuurtje door persoonlijke netwerken.

Het vervolg

Er zijn dit jaar acht digitale nieuwsflitsen voorzien. De verschijningsdata zijn flexibel en afhankelijk van belangrijke gebeurtenissen en communicatiemomenten binnen de drie programma's. Besloten is dit nulnummer geheel te wijden aan een inhoudelijke impressie van KOERS. Doordat het nulnummer binnen een heel korte tijd tot stand is gekomen is de vormgeving nog niet optimaal. Daaraan wordt dus nog gewerkt. In het eerste 'officiële' nummer kunt u onder andere de stand van zaken van de verschillende inhoudelijke deelprojecten lezen. Maar daarvoor hebben we ook uw informatie nodig. Neem voor het aanleveren van nieuwsberichten contact op met Ingrid Zeegers, RWS RIZA, i.zeegers@riza.rws.minvenw.nl.

Redactie
Alwin Nijhuis, RWS SDG,
a.nijhuis@sdg.rws.minvenw.nl
Ingrid Zeegers, RWS RIZA,
i.zeegers@riza.rws.minvenw.nl
Dimitri Terlien, RWS Bouwdienst,
d.terlien@bwd.rws.minvenw.nl

Bijnsdorp Communicatie Projecten, BCP,
info@bcp.nl

Vormgeving:
Vorm Vijf, Den Haag